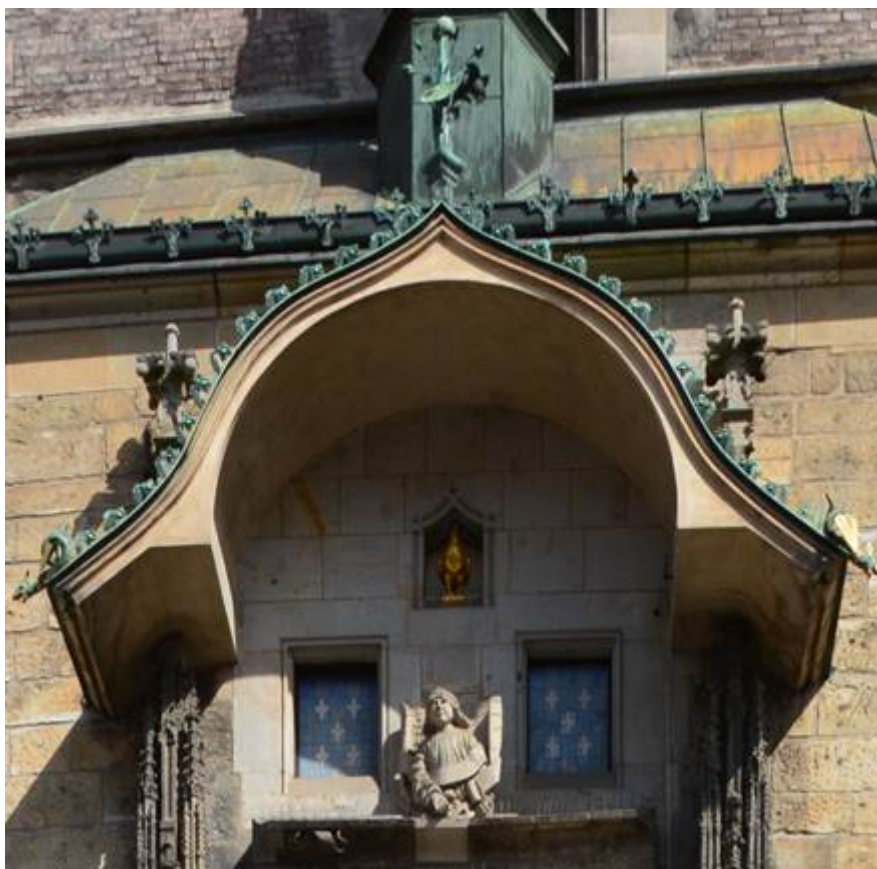

Horní část orloje

Horní části orloje (viz obr. 138) dominují dvě okénka, ve kterých se každou hodinu objevují [apoštolové](#). Výraznou sochou je mechanický kohout (viz obr. 139), který patří mezi nejstarší symboly odvahy a ostražitosti a vítá nový den i [Slunce](#). Na pražském [orloji](#) je instalován od roku 1882; poprvé byl kohout spuštěn 31. prosince 1882. Spolu s mechanickým kohoutem byly vytvořeny i [píšťaly](#) s měchem, které napodobují kohoutí zakokrhání. Od 4. do 20. dubna 2011 probíhala rekonstrukce omítek a zdiva schodiště patra pod strojem orloje. Stroj byl zastaven, pečlivě zahalen a zajištěn. Mezi jinými opravami byl také renovován kohout: při této rekonstrukci byla instalována socha kohouta, která mává [křídly](#) a kýve hlavou.

Původní kohout z roku 1882 byl také pohyblivý. Kohout, který byl na orloji do dubna roku 2011, byl instalován po požáru v roce 1945. Nový kohout využívá mírně odlišný mechanismus, než kohout původní. Spolu s nově nainstalovaným kohoutem byla vyměněna [dvojzvrtná páka](#) z roku 1948.

Obr. 138

Obr. 139

Stříška, která ohraničuje shora horní část orloje, je z obou stran zakončena dvěma **dráčky** (viz obr. 140 a obr. 141). Ve skutečnosti se podle mytologie jedná o dva **bazilišky**, protože bazilišek má ptačí zobák, korunku, dvě křídla a hadí tělo; vlkovitý okraj stříšky pak evokuje [prodloužení](#) těla (nebo ocasu). Je to nebezpečný tvor, který dokáže proměnit pouhým svým pohledem lidi, zvířata i rostliny v kámen. Je ironií, že se nacházejí blízko kohouta, kterého se bojí. Navíc levý bazilišek má dalšího nepřítele: zrcadlo v ruce Marnivce ze [střední části orloje](#). Zrcadlo je totiž nejúčinnější zbraň proti baziliščímu pohledu.

Kamenný **anděl** (viz obr. 142) nacházející se mezi dvěma okny pro apoštoly je symbolem posla Božího. Má křídla a dnes již nečitelné poselství na vlajícím pruhu. Křesťanští andělé mají labutí křídla podle antické bohyně vítězství Niké. Tento anděl je nejstarší sochou na orloji. Později jí doplnila v [dolní části orloje](#) socha dalšího anděla.

Obr. 142

V blízkosti anděla (viz obr. 143) se nachází pod římsou svitek s neznámým textem (viz obr. 144). Ale také to může být např. stylizace hada. Tyto sochy jsou dílem Petra [Parléře](#) a jeho parléřovské huti.

Obr. 143

Obr. 144

© **Encyklopedie Fyziky** (<http://fyzika.jreichl.com>); **Jaroslav Reichl, Martin Všeticka**
Licence <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> zakazuje úpravy a komerční distribuci.